

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้อง

นายสุบิน พิพรพงษ์ ผู้ถูกร้องเป็นข้าราชการการเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์) ในรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๘/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๕ จึงเป็นข้าราชการการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ (๕) ต่อมาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๕๕/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ให้นายสุบิน พิพรพงษ์ พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ นายสุบิน พิพรพงษ์ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒

เมื่อตรวจสอบปรากฏว่า นายสุบิน พิพรพงษ์ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง (เป็นบัญชีเดียวกัน) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพบว่า การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของนายสุบิน พิพรพงษ์ ดำเนินการไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ คือ ไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ของตนเองและคู่สมรส จำนวน ๖๖๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ยังตรวจพบว่า รายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่ได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ถูกต้องตรงกับความจริง กล่าวคือ รายการทรัพย์สินประเภทเงินฝากธนาคาร เงินทุน ได้แก่ หลักทรัพย์จดทะเบียน ฯ และหลักทรัพย์อื่น

ของผู้ยื่นและคู่สมรสไม่ได้แสดงไว้ ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ยื่นมีบัญชีเงินฝากธนาคาร ๔ บัญชี จำนวนเงิน ๓๑,๕๑๒.๕๖ บาท คู่สมรสมี ๑ บัญชี จำนวนเงิน ๔๕,๕๕๕.๖๔ บาท หลักทรัพย์ จดทะเบียนของผู้ยื่นมี ๒ แห่ง จำนวนเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท ของคู่สมรสมี ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๒,๐๐๐ บาท หลักทรัพย์อื่นของผู้ยื่น ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๑๑,๕๔๐,๐๐๐ บาท ของคู่สมรส ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๑๑,๔๔๐,๐๐๐ บาท ที่ดินของผู้ยื่นที่แสดงไว้ไม่ระบุจำนวนแปลง จำนวนเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แนบโฉนดกรรมสิทธิ์ของตนเอง ๑ แปลง ของบริษัท พิพรพงษ์ ๑๓๘ แปลง) ของคู่สมรสที่แสดงไว้ ๕ แปลง ไม่ระบุราคา ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ยื่นมีที่ดิน ๓๔ แปลง และคู่สมรสมี ๒๔ แปลง แต่ไม่ได้ระบุรายการหนี้สินประเภทเงินเบิกเกินบัญชี ๗ ของผู้ยื่น ที่แสดงไว้ไม่ระบุจำนวนแห่ง จำนวนเงิน ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของคู่สมรสไม่ได้แสดงไว้ ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ยื่นมีเงินเบิกเกินบัญชี ๗ ๒ แห่ง จำนวน ๑๕,๒๐๕,๑๕๘.๕๖ บาท ของคู่สมรสมี ๓ แห่ง จำนวน ๑๖๒,๕๓๘,๖๕๔.๒๓ บาท

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องเพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว รวม ๔ ฉบับ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยตนเอง จึงไม่ทราบรายละเอียด และได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ชี้แจงเพิ่มเติมสรุปความว่า เป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ซื้อที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการๆ ไม่อาจจำได้ว่ามีโฉนดใดบ้าง เพราะส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้ว ที่เหลือก็ติดจำนอง ส่วนหนี้สินเงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชี และตัวสัญญาใช้เงินบางธนาคาร ชำระหนี้เสร็จแล้วก็ปิดบัญชี ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้และไม่มีการเคลื่อนไหว รวมทั้งไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารในการตรวจสอบ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เชิญให้ผู้ถูกร้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงอีกครั้งในเดือนมกราคม ๒๕๔๕ ก็ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่า นายสุบิน พิพรพงษ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ ให้รับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๑๐ และแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนา คำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่า ได้รับหนังสือ

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับหลักฐานการส่งหนังสือถึงผู้ถูกร้องทางไปรษณีย์ว่าคนในบ้านเป็นผู้รับเอกสาร แทนผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ และเมื่อครบกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ แล้ว ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยังมีได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา จึงมีประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้ถูกร้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายื่นต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ เมื่อครบกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แล้ว ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องมิได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องทราบถึงคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ โดยการส่งหนังสือถึงผู้ร้องตามที่อยู่ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานการตอบรับไปรษณีย์ ลงทะเบียนว่า คนในบ้านเป็นผู้รับเอกสารแทนผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งถือได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าว และโดยปิดประกาศแล้ว แม้ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่เห็นว่าระยะเวลาได้ล่วงเลยมานานพอสมควร และมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณา วินิจฉัยได้แล้ว จึงเห็นควรรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

การประชุมของศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เพื่อพิจารณาว่า จะรับคำร้อง ไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ ผลการลงคะแนนให้รับไว้ ๑๑ เสียง ไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัย ๔ เสียง ผู้ทำการ วินิจฉัยเป็น ๑ ใน ๔ เสียง ที่ไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัย

การพิจารณาและคำวินิจฉัย

นายสุบิน พิพรพงษ์ ผู้ถูกร้อง เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๕ และพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ นายสุบิน พิพรพงษ์ ยื่นบัญชีแสดง ทรัพย์สินและหนี้สิน ๗ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งในบัญชีเดียวกัน เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ หลังจากพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองมาแล้ว ๑๕ วัน และการยื่นบัญชี ๗ ยังดำเนินการไม่ถูกต้อง คือไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานความมีอยู่จริง ของทรัพย์สินและหนี้สินหลายรายการ

ผู้ทำการวินิจฉัย เห็นว่าผู้ที่พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปก่อน การยื่นรายการแสดงบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สิน ๗ เป็นการยื่นในฐานะบุคคลธรรมดา ไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงนำ มาตรา ๒๕๕ แห่งรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับมิได้ ดังปรากฏในคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓

สิงหาคม ๒๕๕๕ การลงโทษผู้ถูกร้องในกรณีนี้หากมีข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบก็สามารถดำเนินการทางกฎหมายอาญาได้

จึงให้ยกคำร้อง

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ